

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
«Історія педагогіки та розвиток вищої
освіти у зарубіжних країнах»

Ступінь вищої освіти - **Бакалавр**
Спеціальність **0.11 «Освітні, педагогічні науки»**
Освітня програма **«Педагогіка вищої школи»**
Рік навчання **1, семестр 1-2**
Форма навчання **денна**
Кількість кредитів ЄКТС **6**
Мова викладання **українська**

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу veLearn

д-р пед. наук, професор Васюк Оксана Вікторівна
050-469-16-72
vasiuk.oksana@gmail.com
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=992>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Історія педагогіки та розвиток вищої освіти у зарубіжних країнах» – розкрити зв'язок між педагогічними ідеями теоретиків і практиків, спадкоємництво і новаторство в розробці й реалізації педагогічних ідей; надати теоретичні знання з основних парадигм, напрямків розвитку вищої освіти у світі; сформувати вміння застосовувати набуті знання у майбутній педагогічній діяльності, творчо підходити до вирішення будь-якої освітньої проблеми. Головна увага під час вивчення освітнього компонента має приділятися проблемам, ідеям і внеску того чи іншого видатного педагога в теорію і практику навчання і виховання. При аналізі педагогічної проблеми у полі зору студента повинні бути соціально-історичні умови, які позначалися на світогляді й педагогічних поглядах того чи іншого вченого-педагога, зумовили його внесок у розробку теорії педагогічної науки. Важлива увага у курсі приділяється вивченню розгляду систем вищої освіти провідних країн світу.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Становлення виховання та освіти в Україні найдавніших часів до XV ст.	2/1	Знати понятійно-категоріальний апарат, завдання та методологію історії педагогіки; підходи щодо виникнення виховання; етапи становлення української народної педагогіки та виховання із найдавніших часів до IV ст.; зародження	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи (зокрема в elearn).	17 балів

		<p>шкільництва; літературно-педагогічну спадщину періоду. Вміти усвідомлено працювати з першоджерелами («Слово про закон і благодать»; «Ізборник Святослава 1073 р.»; «Ізборник Святослава 1076 р.»; Мономах «Поучення»; «Бджола»); визначати основну ідею праці; аналізувати педагогічні проблеми.</p>		
<p>Тема 2. Розвиток освіти і педагогічної думки в епоху українського Відродження та Козацької доби</p>	4/2	<p>Знати умови зародження і розвиток шкіл в Україні періоду; орієнтуватися в особливостях організації та діяльності братських шкіл та перших українських вищих шкіл; усвідомлювати козацьку систему виховання. Вміти усвідомлено працювати з першоджерелами (Статут Львівської братської школи; Статут Луцької греко-латино-слов'янської школи; Ю. Дрогобич «Прогностична оцінка 1483 року»; П. Русин «Елегія на честь Йоана Вислоцького»; Г. Смотрицький «Ключ царства небесного», «До</p>	<p>Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи (зокрема в elearn).</p>	18 балів

		<p>народів руських»; І. Вишенський «Книжка; Клірик Острозький «До читача»; Стефан Зизаній «Казань»; М. Смотрицький «Граматики слов'янська»; Ф. Прокопович «Про риторичне мистецтво», «Духовний регламент»; С. Полоцький «Обід душевний», «Вечеря душевна»; Е. Славинецький «Громадянство звичаїв дитячих»; С. Яворський «Слізне з книгами прощання»); визначати основну ідею праці та внесок авторів у розвиток шкільництва та педагогіки; аналізувати педагогічні проблеми; встановлювати і пояснювати взаємозв'язок педагогічних явищ і фактів, усвідомлюючи сучасну педагогічну дійсність.</p>		
<p>Тема 3. Особливості розвитку освіти і педагогічної думки в Україні кінця XVIII – першій пол. XIX ст.</p>	4/1	<p>Знати розвиток українського шкільництва та національної освіти в означений період; розуміти сутність культурно- національних рухів в Україні у XIX ст.; просвітницьку діяльність і педагогічні ідеї видатних вчених,</p>	<p>Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи (зокрема в elearn).</p>	18 балів

		<p>письменників і громадських діячів. Вміти усвідомлено працювати з першоджерелами (Г. Сковорода «Вдячний Єродій», «Убогий Жайворонок»; Т. Шевченко «Наймичка»; М. Костомаров «Дві руські народності»; П. Куліш «Листи з хутора»; М. Пирогов «Питання життя»; О. Духнович «Народная педагогія»); визначати основну ідею праці та внесок автора в розвиток шкільництва та педагогіки; аналізувати педагогічні проблеми; встановлювати і пояснювати взаємозв'язок педагогічних явищ і фактів, усвідомлюючи сучасну педагогічну дійсність.</p>		
<p>Тема 4. К.Ушинський – основоположник наукової педагогіки і реформи школи</p>	2/1	<p>Знати біографічні дані та творчий шлях К. Ушинського. Розуміти сутність людини як предмета виховання за К. Ушинським. Усвідомлювати ідею народності виховання, проблеми морального виховання в педагогічній спадщині</p>	<p>Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи (зокрема в elearn).</p>	17 балів

		<p>К. Ушинського. Розуміти роль учителя у вихованні учнів, дидактичні погляди видатного педагога. Орієнтуватися у творчій спадщині К. Ушинського («Про користь педагогічної літератури», «Про народність у громадському вихованні», «Праця в її психічному і виховному значенні», «Рідне слово», «Людина як предмет виховання»), визначати основну ідею праці; аналізувати педагогічні проблеми, що піднімаються в роботі; творчо використовувати цінні педагогічні ідеї у практиці навчально-виховної роботи закладу професійної освіти.</p>		
Модуль 2				
Тема 1. Школа і педагогіка України другої пол. XIX – поч. XX ст.	4/1	<p>Знати стан початкової і середньої школи та вищої освіти в Україні другої пол. XIX – поч. XX ст. Вміти усвідомлено працювати з першоджерелами (М. Драгоманов «Два учителі»; Т. Лубенець «Про покарання в дитячому віці і шкільну дисципліну»; Б. Грінченко</p>	<p>Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи (зокрема в elearn).</p>	23 бали

		<p>«Екзамен», «Листи з України Наддніпрянської»; Л. Українка «Волинські образки», «Лист до А. С. Макарової»; С. Русова «Дидактика», «Національна школа»; М. Грушевський «Історія України-Руси», «Освіта часів Київської Русі», «Острозька академія»; І. Огієнко «Історія українського друкарства»; І. Франко «Чого хоче Галицька Робітницька Громада»; «Наші народні школи і їх потреби», «Грицева шкільна наука»); визначати основну ідею праці та внесок автора в розвиток шкільництва та педагогіки; аналізувати педагогічні проблеми; встановлювати і пояснювати взаємозв'язок педагогічних явищ і фактів, усвідомлюючи сучасну педагогічну дійсність; творчо використовувати цінні педагогічні ідеї у практиці навчально-виховної роботи закладу професійної освіти.</p>		
Тема 2. Школа і педагогіка	4/2	Знати характерні риси школи і	Опрацювання першоджерел,	24 бали

<p>України у радянський період (1920-80 рр.)</p>		<p>системи виховання в означений період. Розуміти педагогічну діяльність і погляди П. Блонського, С. Шацького, Г. Ващенко, О. Залужного, І. Соколянського. Усвідомлювати педагогічну систему А. Макаренка та В. Сухомлинського. Вміти творчо працювати з першоджерелами (Г. Ващенко «Виховання волі і характеру», «Гідність особиста і національна», «Завдання національного виховання української молоді», «Тіловиховання як засіб виховання волі і характеру», «Хвороби в галузі національної пам'яті», «Свобода людини як філософічно-педагогічна і політична проблема», «Бог і Батьківщина», «Проект системи освіти в самостійній Україні», «Загальні методи навчання», «Виховний ідеал»; А. Макаренко «Деякі висновки з мого педагогічного досвіду», «Про батьківський авторитет», «Колектив і виховання</p>	<p>написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи (зокрема в elearn).</p>	
--	--	---	---	--

		<p>особистості); В. Сухомлинський «Сто порад учителеві», «Методика виховання шкільного колективу», «Батьківська педагогіка», «Народжується особистість», «Мудра влада педагога», «Вчити вчитися»); визначати основну ідею праці та внесок автора в розвиток шкільництва та педагогіки; аналізувати педагогічні проблеми; творчо використовувати цінні педагогічні ідеї у практиці навчально-виховної роботи закладу професійної освіти.</p>		
<p>Тема 3. Розвиток освіти незалежної України</p>	2/1	<p>Знати сутність відродження національної школи; процеси розвитку освіти в умовах національного відродження. Усвідомлювати утвердження шляхів і засобів національного виховання дітей та молоді. Вміти творчо працювати з першоджерелами (Указ ПУ «Про Основні напрями реформування вищої освіти в Україні»; Постанова КМУ «Про</p>	<p>Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи (зокрема в elearn).</p>	23 бали

		<p>затвердження Положення про державний ВНЗ»; Національна доктрина розвитку освіти; Наказ МОН «Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу»; «Про затвердження Плану дій щодо забезпечення якості вищої освіти України та її інтеграції в європейське і світове освітнє співтовариство на період до 2010 року»; Положення «Про дослідницький університет»; Закон України «Про вищу освіту», «Про освіту».</p> <p>Аналізувати педагогічні проблеми; творчо використовувати цінні педагогічні ідеї у практиці навчально-виховної роботи закладу професійної освіти.</p>		
Модуль 3				
Тема 1. Соціально-економічні та політичні фактори розвитку освіти	2/1	<p>Знання об'єктивних тенденцій взаємопроникнення, взаємозбагачення національних культур, формування єдиного поля світової культури і досвіду виховання, єдиного світового освітнього простору; різне ставлення у порівняльній</p>	<p>Написання доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, підготовка словника термінів. Виконання самостійної роботи (зокрема в elearn).</p>	23 бали

		педагогіці до глобалізації в освіті. Вміти цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність. Розуміти і вміти реалізовувати вертикальну та горизонтальну професійну мобільність у вітчизняному та світовому просторі.		
Тема 2. Реформування освіти: стратегічні аспекти	2/1	Знати основні тенденції реформування сучасних освітніх систем. Знати системи та моделі підготовки педагогічних кадрів в сучасному світі, основні тенденції в змінах систем педагогічної освіти та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Усвідомлювати рівні можливостей та гендерні проблеми. Вміти встановлювати і пояснювати взаємозв'язок педагогічних явищ і фактів, усвідомлюючи сучасну педагогічну дійсність; аналізувати педагогічні проблеми, порівнюючи їхнє вирішення педагогами різних країн. Усвідомлювати тенденції розвитку зарубіжної педагогічної освіти,	Написання доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, підготовка словника термінів. Виконання самостійної роботи (зокрема в elearn).	23 бали

		а саме проблеми підвищення її академічного статусу, удосконалення механізму еволюції програм педосвіти, диверсифікацію психолого-педагогічної підготовки тощо.		
Тема 3. Найхарактерніші тенденції розвитку закордонної вищої освіти (системні процеси)	2/2	Знати тенденції розвитку вищої освіти у світі на сучасному етапі (розширення масштабів вищої освіти та кількісне зростання контингенту студентів, подовження обов'язкової освіти, урізноманітнення ЗВО, розширення завдань ЗВО, створення і розвиток нових університетів, нові тенденції в управлінні вищою освітою та її фінансуванні, інтернаціоналізація освіти, гуманізація і гуманітаризація вищої освіти тощо). Усвідомлювати реформаційні процеси, що відбуваються нині у вищій освіті. Вміти – аналізувати педагогічні проблеми вищої школи, порівнюючи їх вирішення педагогами різних країн та імплементувати позитивний досвід вищої освіти у	Написання доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, підготовка словника термінів. Виконання самостійної роботи (зокрема в elearn).	24 бали

		національну систему.		
Модуль 4				
Тема 1. Формування та розвиток вищої освіти у провідних розвинутих країнах світу та в Україні	2/2	Знати особливості розвитку національних освітніх систем в провідних країнах світу (Велика Британія, Франція, Німеччина, Польща), Північної Америки (США) та Південно-Східної Азії (Японія), розвиток теорії і практики освіти в Україні. Усвідомлювати сучасні пріоритети і підходи в реформуванні закладів вищої освіти. Розуміти соціально-економічні, культурологічні та етнопсихологічні фактори розвитку освіти в сучасному світі.	Написання доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, підготовка словника термінів. Виконання самостійної роботи (зокрема в elearn).	70 балів
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	незараховано